

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพคนทำงานในสถานประกอบการ เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 140 คน (กาญจนา อินทรารุช, ติดต่อเป็นการส่วนตัว, 27 พฤษภาคม 2558)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพคนทำงานในสถานประกอบการ เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป ทั้งที่มีลักษณะการจ้างแบบประจำ คือ ปฏิบัติงาน 5 – 6 วันทำการต่อสัปดาห์ และ ปฏิบัติงานแบบบางเวลา คือ ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 – 6 วันทำการต่อสัปดาห์ (โกสิน ศักรินทร์กุล, ติดต่อเป็นการส่วนตัว, 5 สิงหาคม 2559)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย จำนวน 103 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลจากการได้รับแบบสอบถามกลับคืนไม่ครบ หรือข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง อีกร้อยละ 20 (Burns & Grove, 2005) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย จำนวน 124 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดดังนี้

1. เป็นพยาบาลระดับเทคนิคหรือพยาบาลวิชาชีพที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นสอง หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งจากสภาการพยาบาล
2. ยินดีเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมของ โรเจอร์ (Rogers, 2003) (ภาคผนวก ก) ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา การศึกษาอบรมเฉพาะทาง การพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ตำแหน่งในสายงานพยาบาล และข้อมูลการทำงานในสถานประกอบการ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน สถานะการจ้างงาน ประเภทและขนาดสถานประกอบการ โดยลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 บทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของ โรเจอร์ (Rogers, 2003) ประกอบด้วย 7 บทบาทสำคัญ มีข้อคำถามที่มีข้อความทางบวกทั้งหมด จำนวน 63 ข้อ ได้แก่ ผู้ให้บริการทางคลินิก (15 ข้อ) ผู้จัดการรายกรณี (9 ข้อ) ผู้เชี่ยวชาญการสร้างเสริมสุขภาพ (7 ข้อ) ผู้จัดการ (14 ข้อ) ผู้ให้การปรึกษา (5 ข้อ) ผู้ให้ความรู้ (6 ข้อ) และ ผู้วิจัย (7 ข้อ) ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ มีคำตอบตั้งแต่ปฏิบัติเป็นประจำถึงไม่ได้ปฏิบัติเลย ให้เลือกตอบคำตอบเดียว โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

คะแนน	4	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นประจำ
คะแนน	3	หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
คะแนน	2	หมายถึง	ปฏิบัตินานๆครั้ง
คะแนน	1	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย

การแปลความหมายระดับการปฏิบัติบทบาท ใช้หลักการให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม (norm reference) ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ $\bar{x} \pm 1$ SD เป็นตัวแบ่งในการกำหนดช่วงคะแนน 3 ระดับ คือ การปฏิบัติบทบาทได้ในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยกำหนดระดับคะแนนการปฏิบัติบทบาท ดังนี้

คะแนนมากกว่า $\bar{x} + 1$ SD	หมายถึง	ปฏิบัติบทบาทได้ในระดับมาก
คะแนนเท่ากับ $\bar{x} \pm 1$ SD	หมายถึง	ปฏิบัติบทบาทได้ในระดับปานกลาง
คะแนนน้อยกว่า $\bar{x} - 1$ SD	หมายถึง	ปฏิบัติบทบาทได้ในระดับน้อย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการไปทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลอาชีวอนามัย จำนวน 3 ท่าน และพยาบาลอาชีวอนามัย จำนวน 2 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของข้อความ และความครอบคลุมของเนื้อหา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และคำนวณหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index [CVI]) ของแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ .98 (ภาคผนวก ค)

การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ในพยาบาลผู้รับผิดชอบดูแลสุขภาพคนทำงานในสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แต่ไม่ได้ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน จากนั้นคำนวณหาความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละบทบาท ดังนี้ ผู้ให้บริการทางคลินิกเท่ากับ .90 ผู้จัดการรายกรณีเท่ากับ .88 ผู้เชี่ยวชาญการส่งเสริมสุขภาพเท่ากับ .97 ผู้จัดการเท่ากับ .95 ผู้ให้การศึกษาเท่ากับ .98 ผู้ให้ความรู้เท่ากับ .95 และผู้วิจัยเท่ากับ .90

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยเสนอโครงร่างวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณารับรองด้านจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายหลังจากการอนุมัติ (ภาคผนวก ง) ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารของสถานประกอบการเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยผู้วิจัยแนบรายละเอียดการแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแนะนำตัวชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ โดยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (ภาคผนวก จ) ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิในการปฏิเสธ

หรือยุติการเข้าร่วมวิจัยได้โดยไม่เกิดผลเสียหาย หรือผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด สำหรับ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวมโดยไม่ระบุชื่อสถานประกอบการและกลุ่มตัวอย่าง ผลของการวิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากโครงสร้างวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้บริหารสถาน ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาต ทำการรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุญาตให้รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานกับผู้ประสานงานในแต่ละสถาน ประกอบการ ได้แก่ พยาบาลหัวหน้าทีม หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลที่รับผิดชอบประสานการทำงานกับ พยาบาลในสถานประกอบการ เพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนและรายละเอียดการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ในการส่งมอบแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล

3. หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยส่งมอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งแนบหนังสือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และหนังสือแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ตามรายชื่อของพยาบาลที่ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 124 ฉบับ ผ่าน ผู้ประสานงาน พร้อมทั้งแจ้งกำหนดการส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 30 วัน โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ส่งคืนแบบสอบถามในกล่องที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ โดยแยกใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยและแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายหลังแจกแบบสอบถาม 30 วัน ได้รับแบบสอบถาม กลับคืน จำนวน 120 ฉบับ (ร้อยละ 96.77) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลใน แบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 115 ฉบับ (ร้อยละ 92.74) จากนั้นนำข้อมูล ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลบทบาทของพยาบาลในการดำเนินงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved